

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 34

van **BRECHT WARNEZ**

datum: 6 oktober 2022

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Literatuur Vlaanderen - Auteursresidenties in het secundair onderwijs

Literatuur Vlaanderen start met een meerjarig piloottraject voor auteursresidenties in het secundair onderwijs. Het initiatief past in het bredere Leesoffensief voor Vlaanderen. Zo moeten een 50-tal acties een antwoord bieden op de uitdagingen waar we in Vlaanderen voor staan op het vlak van lezen.

Auteursresidenties op scholen moeten literatuur zichtbaarder en toegankelijker maken voor leerlingen. Deze residenties liggen in het verlengde van de auteurslezingen, waarmee Literatuur Vlaanderen al langer inzet op leesbevordering. Waar het bij een auteurslezing gaat om een eenmalig contact, zetten auteursresidenties in op een langer en intensiever traject waarbij de focus specifiek ligt op zwakke en moeilijke lezers en niet-lezers. Een auteur gaat een semester lang in een school met de leerlingen aan de slag rond lezen én schrijven. De aanmeldingen voor een traject in het schooljaar 2022-2023 zijn ondertussen afgesloten.

1. Hoeveel Vlaamse scholen hebben een aanvraag ingediend voor een auteursresidentie? Graag een overzicht per provincie en gemeente in Excel.
2. Welke scholen in Vlaanderen werden uiteindelijk geselecteerd voor een auteursresidentie in het schooljaar 2022-2023? Graag een overzicht per provincie en gemeente in Excel.
3. Scholen werden geselecteerd op basis van motivatie en geografische spreiding.
 - a) Hoe heeft dit zich geuit in de praktijk? Graag een overzicht van de verdeling per provincie.
 - b) Is de geografische spreiding evenredig gebeurd of heeft men er bij de uiteindelijke selectie toch van afgeweken?
4. Hoeveel auteurs hebben zich aangemeld om deel te nemen aan een auteursresidentie? Graag een overzicht in Excel.
5. Welk budget heeft de minister uitgetrokken voor dit project? Als het project succesvol blijkt, zou de minister dan overwegen het project te verlengen (na 2024) en uit te breiden?
6. Hoe zal de minister de auteursresidenties evalueren? Welke evaluatiecriteria zal de minister daarvoor gebruiken?
7. De oproep vermeldt dat zowel de auteurs als de scholen worden betrokken in de monitoring en evaluatie van de auteursresidenties.

- Hoe zal dat in de praktijk concreet verlopen?
8. Ziet de minister kansen tot uitbreiding van het project vanuit scholen naar gelijktijdige samenwerking met lokale bibliotheken of andere instellingen? Zo ja, met welke, en met welke timing?
 9. Op welke manieren ondersteunt Literatuur Vlaanderen de auteurs? Graag een overzicht.
 10. Heeft de minister ook een ondersteunend kader uitgewerkt voor de scholen? Kunnen zij indien er zich problemen voordoen ook een beroep doen op de ondersteuning van Literatuur Vlaanderen?
 11. Leerkrachten uit verschillende scholen krijgen de mogelijkheid om met elkaar good practices uit te wisselen.
 - a) Hoe zal dat in de praktijk concreet verlopen?
 - b) Wordt dit opengesteld naar niet-deelnemende scholen?
 12. Scholen moeten zich engageren om na afloop van de residentie de aangebrachte kennis en technieken ook zelfstandig toe te passen in de lessen. Ze moeten er ook mee akkoord gaan dat andere scholen kunnen komen kijken hoe het traject verloopt.
 - a) Hoe zal de minister ervoor zorgen dat scholen zich aan deze afspraken houden?
 - b) Voorziet de minister in maatregelen opdat de duurzaamheid van het project gegarandeerd zou worden?
-

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Jan Jambon (14), Ben Weyts (34).

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 34 van 6 oktober 2022

van **BRECHT WARNEZ**

1. 52 scholen dienden een aanvraag in voor een auteursresidentie. Excel-overzicht per gemeente en per provincie in bijlage.
2. In het schooljaar 2022-2023 werden 20 scholen geselecteerd voor een auteursresidentie. Eén daarvan meldde zich af omwille van planning-technische moeilijkheden, toen het schooljaar al begonnen was. Voor het schooljaar 2023-2024 werd oorspronkelijk voorzien om minstens 20 nieuwe scholen te selecteren en maximaal een 30-tal. De openstaande deelname zal opgepikt worden in het contingent voor volgend schooljaar. Excel-overzicht per gemeente en provincie in bijlage.
3. In totaal werden er 4 Antwerpse scholen geselecteerd, 2 scholen uit Brussel Hoofdstedelijk Gewest, 4 scholen uit Limburg, 5 scholen uit Oost-Vlaanderen, 3 uit West-Vlaanderen en 2 scholen uit Vlaams-Brabant. Excel-overzicht in bijlage.
4. In totaal meldden zich 90 auteurs aan voor de auteursresidenties. Excel-overzicht in bijlage.
- 5-6. Het budget voor de auteursresidenties bedraagt €600.000 voor de periode van 1 december 2021 tot en met 31 augustus 2024. Literatuur Vlaanderen zet daarbij sterk in op monitoring en onderzoek, teneinde de effectiviteit te meten. Vanaf 1 januari 2023 start een onderzoek van de UA Antwerpen om de impact te meten op lees- en schrijfonderwijs in de deelnemende scholen, in de eerste plaats bij de leerlingen maar ook bij de leerkrachten. Bij de leerlingen zal worden gekeken in welke mate er een impact is op hun literaire en taalkundige kennis en belangstelling en hun functionele schrijfvaardigheid. Bij de leerkrachten zal onderzocht worden welke impact er is op hun opvattingen over leesdidactiek en in welke mate er een impact is op de lees- en schrijfdidactiek die ze zelf hanteren.

Dit onderzoek is een voorbeeld hoe we de initiatieven van het Leesoffensief SMART-meetbaar willen aanpakken en van daaruit beslissingen kunnen nemen over hun eventuele verderzetting.
7. Auteurs vullen na elke residentie een logboek in. Op die manier kan Literatuur Vlaanderen heel nauwgezet monitoren hoe elke auteursresidentie verloopt en wat de precieze inhoud is van elk contactmoment. Er kan dus -indien nodig- snel geschakeld worden, ook met de scholen. Auteurs krijgen van Literatuur Vlaanderen tevens een inspiratiegids mee, ontwikkeld door de Universiteit Antwerpen/UA. Deze gids biedt de auteurs een structuur met handvatten met wetenschappelijk onderbouwde uitgangspunten. Na afloop van de residentie wordt deze gids doorgegeven aan de deelnemende school zodat de leerkrachten de didactieken kunnen verderzetten. Het onderzoek van de UA betreft zowel de auteurs als de scholen. Aan de hand van alle verzamelde informatie kan er op termijn ingezet worden op de uitbouw van een lerend netwerk van scholen en auteurs.

Scholen tekenden tot slot in op enkele instapvoorwaarden, waaronder bv. de deelname door het hele schoolteam en de bereidheid om na de residentie verder te gaan met de verworven inzichten en tot slot ook andere niet-deelnemende scholen over de aanpak te informeren (zie ook infra). In deze instapvoorwaarden verklaren de scholen zich tevens bereid mee te werken aan de monitoring en evaluatie van het project.

8. Literatuur Vlaanderen onderzoekt mogelijke samenwerkingen met lerarenopleidingen, bibliotheken en stagestudenten, alsook de mogelijkheid om de auteursresidenties te laten aansluiten bij bovenlokale acties waar literatuur en lezen centraal staan, zoals november boekenmaand, de jeugdboekenmaand, de voorleesweek ... In de engagementsverklaring is ook opgenomen dat de scholen zich bereid verklaren om bv. de samenwerking met lokale bibliotheken te verkennen en om mogelijke samenwerkingen aan te gaan met initiatieven zoals de Jeugdboekenmaand, de Voorleesweek of de VRT-Taaldag.
9. Literatuur Vlaanderen staat continu in contact met de auteurs en scholen en kon daarvoor via de subsidie een personeelslid aanwerven. Aan het begin van een semester worden alle auteurs die een residentie zullen starten uitgenodigd voor een inspiratie- en informatiedag over het traject. Op die manier wordt als het ware al een lerend netwerk van deelnemende auteurs gevormd. De auteurs krijgen van Literatuur Vlaanderen dan ook de genoemde inspiratiegids.
Deelnemende auteurs worden daarnaast samengebracht in een sociale mediagroep waar tips, ervaringen en good practices uitgewisseld worden. Ook de medewerker van Literatuur Vlaanderen is actief in deze groep waardoor snel ingespeeld kan worden op noden en wensen van de auteurs.
Tenslotte vullen auteurs, zoals gemeld, na elk contactmoment op de school een logboek in waarin ze aangeven hoe het contactmoment verlopen is. Deze logboeken worden door Literatuur Vlaanderen gemonitord en waar nodig wordt de auteur ondersteund.
10. Voor de scholen geldt veelal hetzelfde principe als voor de auteurs. Ook hier staat Literatuur Vlaanderen doorlopend in contact met de betrokken leerkrachten van de deelnemende scholen, via één aanspreekpunt per school. De inspiratiegids wordt na afloop van de leesresidentie overhandigd aan de school. Op die manier kunnen leerkrachten ook na de afronding van de auteursresidentie aan de slag met de materie. De inspiratiegids bestaat uit wetenschappelijk onderbouwde oefeningen (evidence based en evidence informed vanuit de didactiek en de klaspraktijk) en waar auteurs hun eigen creatieve insteek aan kunnen geven. Uiteraard blijft Literatuur Vlaanderen ook beschikbaar voor hulp en vragen in de periode na de afronding van de auteursresidentie.
Op het einde van elk schooljaar zal Literatuur Vlaanderen een studiedag organiseren waar de scholen die deelnamen aan de auteursresidentie elkaar kunnen ontmoeten en ervaringen kunnen uitwisselen. Deze interactie is belangrijk voor het zelfstandig verderzetten van de didactiek van de auteursresidentie. Het spreekt voor zich dat de studiedag ook opengesteld zal worden voor niet-deelnemende scholen.
11. Voor het eerste deel van deze vraag verwijs ik naar de hierboven genoemde studiedag. Daarnaast werkt het onderzoek, dat eveneens al werd genoemd, met het principe van ambassadeurs. Dit wil zeggen dat ook niet-deelnemende scholen betrokken worden bij het project. Scholen verklaarden zich via de instapvoorwaarden akkoord om mee te werken aan de monitoring en evaluatie van het project én ook aan informatieverspreiding naar andere potentieel geïnteresseerde scholen.
Het ambassadeurs-principe uit het onderzoek van Jordi Casteleyn en Jan T'Sas stelt het zo: "Om de impact van het project auteursresidentie zo groot mogelijk te maken introduceren we het concept van ambassadeur. Leerkrachten die met de auteursresidenties participeren, engageren zich om de maanden erna (maximaal 18 maanden) als ambassadeur op te treden voor collega-leerkrachten die niet met de

auteursresidenties konden meedoen. Deze collega-leerkrachten krijgen dus geen auteur op bezoek op school, maar gebruiken wel de programma's (d.i. de inspiratiegids) die binnen het project auteursresidenties ontwikkeld zijn. Op deze manier ambiëren we een netwerk van leerkrachten te creëren, zodat de inzichten uit de programma's efficiënt verspreid worden."

Scholen die niet deelnamen aan de auteursresidenties krijgen dus de mogelijkheid om scholen die wel deelnamen te bezoeken en aan de slag te gaan met de inspiratiegids. Daarnaast zal het onderzoek bekijken in welke mate er een verschil is in aanpak tussen de ambassadeurs en hun collega-leerkrachten die niet deelnamen aan de auteursresidentie.

12. Scholen verklaarden zich akkoord met de instapvoorwaarden, waarin o.a. duidelijk vermeld staat dat de aangebrachte kennis en technieken na de auteursresidentie ook verder zelfstandig toegepast worden in de lessen. Bij scholen die zich al dermate engageren en die bovendien akkoord gaan om een toch zeer intensief traject toe te laten binnen de schoolmuren moet en mag men ervan uitgaan dat ze zich heel goed bewust zijn van de uitdagingen op het vlak van lezen en schrijven en dat ze dus ook na het traject op de versterking van de taal zullen inzetten.

Literatuur Vlaanderen leidt het gehele project in goede banen, o.a. via een stuurgroep die in december 2021 werd opgericht en maandelijks samenkomt.

BIJLAGE

[Overzicht](#)